

Министерство образования Республики Саха (Якутия) Муниципальное казенное учреждение «Муниципальный орган управления образования»

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Бордонская средняя общеобразовательная школа»

Рассмотрено :

на заседании МС

протокол № 1 от «29» 08 2017г

согласовано:

заместитель директора

по учебной работе Спирива ЛН

« 29 » августа 2017г

Утверждено:

директор школы

Григорьев ВТ

« 29 » августа 2017г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учителя якутского языка и литературы МБОУ «Бордонская средняя общеобразовательная школа»

на 2017 - 2018 учебный год

Учуутал: Павлова С.Н.

Кылаас: 11 кылаас

Программа: Норуот айымньыта уонна литература /Филиппова Н.И., Шишигина В.Р., Максимова М.Е. -Дьокуускай, 1996

Үөрэх министрствотун учебнай –методическай сэбиэтэ сахалыы орто үөрэх оскуолатыгар сүрүн программа быһыытынан бигэргэпитэ **Учебник:**

Саха литературата: 11 кылааска үөрэнэр хрестоматия./Филиппова Н.И., Попова М.М. -Дьокуускай: Бичик, 2000

Көрүллэр чаас: 68 (нэдиэлэ5э 2 чаас)

Быһаарыы сүрук

Уопсастыба олоһор улахан уларыйыы тахсан, дойду историятын, олонор ааспыт олоһун сыаналыырга, кэлэр кэскилин түстүүргэ атын көрүү үөскээн, республика суверенитет ылынан, «Саха республикатын национальной оскуолатын саңардан сайыннарыы концепцията» киирэн, билигин төрөөбүт литератураны оскуолаһа саңардыы үөрэтэр кыах баар буолла. Онтон сизттэрэн саха оскуолатыгар 5-11 кылааска норуот тылынан уус-уран айымньытын уонна саха литературатын үөрэтии саңа программата оңоһулунна.

Төрөөбүт литератураны орто оскуолаһа үөрэтии билинҥи кэмҥэ манньык ысалы-соругу туруорар:

- сахалыы литератураны сэргээн, кэрэхсээн, сатаан, өйдөөн ааһарга үөрэнии; аахпыты бэйэ сайдытыгар туһанарга туһулааһын;

- ийэ тыл уус-уран күүһүн, кэрэтин, тыл илбиһин, хомуһунун оһо кыра сааһыттан иңэри;

- уус-уран айымньыны, араас геройдарын туһанан төрөөбүт норуот олоһун, историятын, культуратын, үгэстэрин, сизэрин-майгытын арыыйы; киһин аналын, олоһу дириңник, таба өйдүүргэ үөрэтии.

-төрөөбүт тылынан уус-уран айымньыны айыллар үгэһин, кистэлэңин, араас ньыматын билиһиннэри;

-үөрэнээччи айымньылаахтык толкуйдуур уонна айар дьоһура тобулланыгар суол аһыы; - уус-уран айымньыны уран тыллаах, ураты дьоһурдаах, талааннаах дьон айарын өйдөтүү.

Онон оскуолаһа литература уруогун сүрүн анала – үөрэнээччи төрөөбүт тыл, фольклор уонна литература норуот духовнай бааһа, киһи өйө-санаата тобуллар, туругураар, майгыта-сигилитэ ситэр, арыллар, истиң, иһирэх иэйиитэ үһүктар эйгэтэ буолар диэн өйдүүрүн ситиһии.

Саха литературатын орто оскуолаһа үөрэтэр программаны оңорорго манньык сүрүн туһаайыылары түтүстүбүт:

1. Норуот тылынан уус-уран айымньыта сахалыы уус-уран литература силиһэ, төрдө буоларын аахсан, уус-уран литератураны фольклору кытта ситимнээн үөрэтии.
2. Айымньыны идеянай тосхолунан эрэ буолбакка, уус-уран ситиһиитин, үөрэнээччигэ сайдыыны, литературнай үөрэһириини төһө биэрэр кыахтааһын сыаналаан талы уонна таңыы.
3. Уус-уран айымньыны айар ньыма арааһын, литература теориятын өйдөбүллэрин түмэн, бөдөхтөөн биэри. Ону үөрэнээччи болһойоро, бэйэтэ туттарга эрчиллэрэ.
4. Талан үөрэтии уонна талан ааһыы хайысхатын тутуһуу. Оһону баһаран туран үөрэнэргэ, бэйэни сайыннараарга, бэйэ санаатын, сатабылын, дьоһурун сыаналыырга уһууу.
5. Үөрэнээччигэ айарга үөрэнэр, холонор кыаһы биэри, тэрийи, сөптөөх үөрүйэһи, сатабылы иңэри, дьоһура сайдарыгар ирдэбил туруоруу.

Программаһа саха литературатын 5-11 кылааска үөрэтии үс сүһүөххэ араһар: I сүһүөх – 5-7 кылаас; II сүһүөх – 8-9 кылаас; III сүһүөх – 10-11 кылаас. Онон оһо сааһа, уус-уран айымньыны кэрэхсиир, сыаналыы кыаһа учуоттанар.

I сүһүөххэ саха литературатын уруогар уус-уран айымньыны ааһыы таһынан, айымньы айыллар кистэлэңин билиһиннэрэр сорук туар. Ол иһин айымньы уус-уран көрүнүнэн (жанрынан) наарданна. Литература теориятын сүрүн өйдөбүллэрэ бу сүһүөххэ киэңник, кэлим бөлөһүнэн киирдэ. Онуох жанр уратыта, туттар ньымалара кылаас ахсын улам байан, атын-атын өрүтэ хабыллар. Саха литературатын ойуулуур-дьүһүннүүр, уобарастыыр тиһигэ сүрүннээн норуот айымньытын үгэстэригэр олоһуран, онтон силес тардара өрүү болһомто киинигэр туар.

II сүһүөх уус-уран айымньыны ааһары тэңэ, литература киһи олоһун уустаан-ураннаан хохуйар искусство ураты көрүнэ, уустук эйгэтэ буоларын билиһиннэрэр соруктаах. Ол иһин бу сүһүөххэ айымньы олоһу арыан көрдөрөр проблематынан наарданна. Биллэн туар, литература анаан хохуйар да таарыйан ааһар да проблемата кэмэ суох үгүс. Олортон киһи аймаһы үйэлэргэ долгуппут саамай боччумнаах, оскуола оһотугар ордук чугас проблемалар диэн таллыбыт. Манньык наардаатаахха, литература оһону сайыннараар, иитэр-үөрэтэр соргуа ордук арыллар кыахтанар.

III сүһүөх уус-уран айымньыны ааһары таһынан, саха литературата үөскээбит уонна сайдан кэлбит суолун билиһиннэрэр соругу толорор. Ол иһин уус-уран айымньы историзм принцибин тутуһан, литература сайдытыын (литературнай процесс) сүрүн түһүмэхтэринэн сааһылланна.

Саха биллиилээх суруйааччыларын олоһун үөрэтии II-с сүһүөхтэн сабаланар. 8-9 кылааска суруйааччы олоһо айымньытын кытта ситимнээн үөрэтиллэр, олоһун уонна айар үлэтин ураты түгэнэ арыллар. Оттон III-с сүһүөххэ суруйааччы олоһу көрүүтэ, философията, эстетиката, айар маастарыстыбата, ураты стилэ анаан-минээн үөрэтиллэр.

Программа оскуолаһа үөрэтии билигин оһо кыаһын учуоттаан хас да таһымнаах буолар диэн ирдэбили тутуһар. Ол иһин айымньыны кылаас ахсын 1) хайаан да ааһылар; 2) талан ааһылар; 3) дириңэтэн үөрэтиллэр диэн аттардыбыт.

Үөрэнээччи хайаан да ааһар-үөрэтэр айымньытын ахсаана элбэһэ суох уонна сүрүн таһым ирдэбилигэр эппизттиир. Талан ааһар айымньы «...» бэлиэлээх, үөрэнээччи литератураһа билиитин-көрүүтүн кэңэтэр орто таһымнаах. Ол айымньылартан хайатын (эбэтэр барытын) ааһан үөрэтэри эбэтэр көтүтэри учуутал үөрэнээччини кытта сүбэлэһэн быһаарар. Дириңэтэн ааһар айымньы «...» бэлиэлээх, саха тылын, фольклорун, литературатын дириңэтэн үөрэтэр кылааска, гуманитарнай лицей, гимназия үөрэнээччилэригэр уонна баһалаах оһоһо анаар. Биллэн туар, айымньыны таларга харчах суох, учуутал бэйэтэ солбуйуон, улартыан, көбүрэтиэн сөп. Ол гынан баран ол айымньы жанр, көрүн, проблема эбэтэр түһүмэх уратытын чуолкайдык арыһар, көрдөрөр буолуохтаах. Онон саха классиктарын тэңэ эдэр, урут оччо биллэ илик автор айымньыта ди кириэн сөп.

Үөрэнээччи литература уругар ылар түмүгэ ситиһиитэ эмиэ үс сүһүөбүнэн наарданна. Учуутал үөрэтэр сыалын-соругун чуолкайдык туруорарын туһугар «Түмүк ситиһии» сүһүөх ахсын инники бэрлэлэр. Түмүк ситиһии икки салаалаах: 1) үөрэнээччи билиитэ уонна сатабыла; 2) тылы сайыннарыы. Үөрэнээччи ханнык айымньыны уонна литература үөрэбиттэн туох өйдөбүлү билиэхтээбэ, айымньыны өйдүүр туох сатабылы ылар барыллаан ыйылар. «Тыл сайдытын ирдэбилэ» үөрэнээччи бу сүһүөх кылааска тылынан да, суругунан да үлэ ханнык көрүндүнэн сатаан толоро, суруйа үөрэнэрин, эрчиллэрин ыйар.

Өйтөн аабар айымньы сүһүөх ахсын «Тыл сайдытын ирдэбилгэр» ыйылар. Тугу үөрэтэри учуутал биэрэр эбэтэр үөрэнээччи бэйэтэ талар.

Программаба үөрэтии чааһа биирдиилээн айымньыга буолбакка, түһүмэх, бөлөх аайы биэриллэр. Ханнык айымньыны хас чаас үөрэтиэххэ сөбүн учуутал быһаарар. Талар айымньы бу уопсай чаас иһинэн аабылар. Оттон айымньыны дириңэтэн үөрэтэр чаас гимназия, лицей, гуманитарнай эбэтэр дириңэтэн үөрэтэр кылаас учебнай сеткатыгар көрүллэр.

Ханнык бабарар киһи үрдүк уус-уран таһымнаах айымньыны аабыттан дуоһуйар, туох эмэ санааба тийэр. Оттон үөрэнээччи сыһа сайдан иһэр оботук өйүгэр-санаатыгар, ийэитигэр уус-уран айымньыттан сөптөөх хоруйу булан, дьону-сэргэни, олобу сылыктыы, сыаналыы үөрэнэригэр бабарарыт.

1. Үөрэнээччи билиитэ уонна сатабыла:

- Айымньы – уус тыл уран айыта диэн билэр. Уус-уран айымньыга тыл суолтатын, ойуулаан-дьүһүннээн, уобарастаан этэр, аабааччыга дьайар ураты күүһүн өйдүүр.

- Уус-уран айымньы олоһу хоһуйар уратытын өйдүүр. Айымньы геройун майгытын-сигилитин, дьайытын, характера хайдах сайдарын кэтээн көрөр, ырытар, сыаналыыр. - Уус-уран айымньыны таба, өйдөөн, күдүччү аабар:

5 кылааска: таска 90-100 тылы, искэ 100-120 тылы;

6 кылааска: таска 100-110тылы, искэ 120-150 тылы;

7 кылааска: таска 110-120 тылы, искэ 150-180тылы;

8-9 кылааска таска 120-130 тылы, искэ 180-200 тылы; айымньы - Уус-уран айымньыны хоһоонноохтук аабар, онно бэйэтэ сатаан бэлэмнэнэр.

-Уруокка аахпыт айымньыларын араас көрүндүн араарар, толорорго эрчиллэр.

- Литература айымньытын 3 көрүндүн (эпос, лирика, драма), сүрүн жанрдарын (кэпсээн, сэһэн, роман, үгэ; хоһоон, поэма; драма, комедия, трагедия;) ол арааһын (олох-дьаһах туһунан, быһылааннаах, фантастика, сатира, көр-күлүү кэпсээн, новелла, дьүһүйүү; изйиилээх, көр-күлүү, анабыл, андабар, күтүрбан, уруй-айхал хоһоон о.д.а.) арааран билэр.

- Уус-уран айымньы темата уонна сүрүн санаата, сюжета уонна тутула диэн өйдөбүлү билэр, айымньыны өйдүүрүгэр, сыаналыырыгар туһанар.

Айымньы ойуулуур-дьүһүннүүр уус-уран ньыма арааһа (уус-уран быһаарыы, тэңнээһин, тыыннаабымсытыы, омунааһын, кыратытыы, кубулутан этии, ханалытан этии, дьүөрэлээн этии, хатылааһын о.д.а.) хайдах туттулларын болбойор, кэтээн көрөр, бэйэтэ эрчиллэригэр, айан холоноругар туһанар.

- Уус-уран айымньыны төһө сөбүлээбитин-сирбитин арааран өйдүүр, ол төрүөтүн, айымньы туга кэрэхсэтэрин сатаан быһаарар, санаатн этэргэ холонор.

2. Үөрэнээччи тылын сайдыта:

- Уус-уран айымньыны уонна өйгө үөрэппит тексин хоһоонноохтук аабар;

-Айымньы уус-уран тылын туһунан ыйытыыга тылынан уонна суругунан толору хоруйдуур;

-Литературнай айымньы уонна герой мэтириэтин, айылбаны хоһуйуу туһунан суруйааччы дьүһүйүүтүн туһанан уус-ураннык кэпсиир; киһи дьүһүнүн-бодотун, айылба көстүүтүн уусураннык хоһуйан суруйарга холонор;

- Аахпыт, остуоруйа, кэпсээн ис хоһоонунан дьобуус диафильм, мультфильм, инсценировка сценарийын суруйар.

-Аахпыт айымньы, көрбүт киинэ, спектакль туһунан дьүүллэһиигэ, сэһэргэһиигэ кыттар, өйтөн суруйар.

Литература уругар туһанылар литературалар: №1

Саха литртуратын оскуолаба үөрэтии методиката. Якутскай: Бичик. 2006.

№2. Е.М.Поликарпова. 6 кылааска оһону үөрэтии.

№3. Е.М.Поликарпова. Литература уруга – айар үлэ.

№4. Саха литературата.9-10 кылаас. **Редактордар:** Г.Г.Окороков, Г.Р.кардашевскай, И.Н.Рожин, И.К.Сивцев.-Дьокуускай, 1983 №5.

Е.М.Поликарпова. Хоһоонноохтук аабыы.-Дьокуускай, 1992.

№6. Саха литературата 8 кылаас. Редактор: Г.Г.Окороков.-Якутскай,1983.

№7. В.Н.Протодьяконов. Саха суруйааччылар.-Дьокуускай:Бичик. 1994.-108с.

№8. С.К.Колодезников, В.К.Мокрошупова.-IV кылаас «Төрөөбүт литературабыт» учебник-хрестоматиятыгар методическай ыйылар. Учууталга көмө пособие.-Якутскай: Книгэ издвота, 1988-80с.

№9. А.А.Билюкина.Суорун Омоллоон.-Дьокуускай.2006.

№10. В.Б.Окорокова. Саха литературатыгар тургутуктар.-Дьокуускай, 2006.

№11. Н.Н.Васильева, В.Б.Окорокова. Айымньы аатын уус—уран суолтата. Дьокуускай. 2006.

№12. Проблемы творчества И.М.Гоголева-Кындыл: поэзия, проза, драматургия/Акад. Наук Респ. Саха (Якутия), ин-т гуманист. Исслед.; [отв.ред.М.Н.Дьячковская].-Якутск:Изд-во ИГИ АН РС(Я), 2004.-192с.

№13. Саха литературата 10 кылаас/[Н.Н.Тобуруокап, П.В.Максимова, Н.И.Филиппова].-Бастакы тахсыыта.-Дьокуускай: Бичик, 2006. -160с. №14.

Саха литературата 11 кылаас/[П.В.Максимова, Н.Н.Тобуруокап, Н.И.Филиппова].-Дьокуускай: Бичик, 2006. -160с.

№15. Литература кэрэһиттэрэ: 10-11: хрестоматия /[хомуйан оңордо У.М.Флегонтова.]- Дьокуускай: Бичик, 2006.-248с

	Уруок темата	Салаа чааһа	Уруок ахс	Үөрэтии	Сайыннарыы	ИКТ-ы туттуу	Былаан кунэ, ыйа	Бэрилл. кунэ
1.	<p><u>1. Саха литературата А5а дойду сэриитин кэмигэр</u> Кирири уруок С. Борогонская – С.С. Васильев саха биллиилээх поэта, публициһа «кылбаһнаа эрэ, кылаһым» Символ уобарастар</p>			Саха уус-уран лит.патриотическай ис хоһоон,публицистическай күүрээн сытыырхайыыта.Поэт сэрии абатын ,норуот уорункылынын иһиттэн изнигийэн,диригинник иэйэн андабар,алгыстылынан этэр ньымата.	Ийэ дойдуга таптал,бэриниилээх буолуу изйиитин уһугуннарыы.	Живые голоса победителей видео альбом.	3.09 4.09 10.09 11.09 17.09	3.09 4.09 10.09 11.09 17.09

2.	«Кылбаннаа,эрэ,кылыным!»			Баай интонацияны тиэрдэр,дорѳоон күүһүн таба туһанар сатабыл.	Патриотической тыыны уһугуннарыы.		18.09	18.09
3.	Т.Е. Сметанин – чабылхай талааннаах оѳо суруйааччыта,			Буйун поэт фронтнааѳы	Билиини көрүүнү кэнэтэр араас		24.09	24.09

	буйун поэт.			хоһооннорун лиризма,үрдүк публ. таһыма.Сэрии ыар тыына,тыйыс кырдыга.	матырыйаалы сөптөөхтүк туһаныы.			
4.	Т. Сметанин буорах сыттаах хоһоонноро «Бырастыылаһыы» «Хааннаах хара баттах»			Кыайыыга эрэл.Олоххо тардыһыы күүһэ.	Интернационализм тыыныгар иитии.		25.09	25.09
5.	«Саллаат сҮрэ5э», «Саллаат ахтыл5ана»			Аѳа Дойду сэриитин кэмигэр саха саллаатын холобур буолар уобараһа.	Бэйэни салайынардыһанар сатабылы сайыннарыы.		1.10	
6.	«Саллаат», «Бу – Лена»						2.10	

7.	«ҮчҮгэй даа, тыыннаах буолар» ӨйтӨн суруйууга бэлэмнэни			Ситимнээх саганы сайыннары.	Бэриллит биэмэжэ санаатын саанылаан тойонноонун ныматынан суруйар сатабылы сайыннары.		8.10	
8.	ТСУ ӨйтӨн суруйуу «Сирдээби дьолу билэбин»			Ситимнээх саганы сайыннары	Бэриллит биэмэжэ санаатын саанылаан тойонноонун		9.10	

	Т.Сметанин фроннаабы хоһооннорунан				ныматынан суруйар сатабылы сайыннары.			
9.	Дьуон Дьяһылы – талааннаах поэт, тылбаасчыт, сэри кыттылааба «Лена тигини устар», «Тууйас» ӨлӨөрҮ сытан.			Поэт фроннаабы хоһооннорун эпическэй сигилээнинэ.	Тобулук өйү сайыннарар үөрүйэжи ингэри.		15.10	
10.	Дьуон Дьяһылы фроннаабы хоһоонноро			Поэт холку намыын тона, дойду ахтылбана.	Саанылаан, ситимнээн өйдөөһүн.		16.10	

11.	Дм Таас – саха литературатыгар быһылааннаах жанры тӨрүттээбит талааннаах суруйааччы. «Кыһыл кӨмүс хоруоп»			Байар-тайар умсулбан, инсэ- обот киһилии бодону сүтэрэр ,сиэрмайгытүгнэстэр суолугар тиэрдэрин айымньы нөнгүө өйдөтүү.	Ырытыы, тэннээһин, түм үктээһин. бэйэ санаатын сайа этии.		22.10	
12.	«Кыһыл кӨмүс хоруоп»			Быһыы-майгы уларыар төрүөтэ. Тыһаанынаа х фабула.	Ырытыы, тэннээһин, түм үктээһин. бэйэ санаатын сайа этии.		23.10	
13.	«Кыһыл кӨмүс хоруоп»			Сэһэн	Ырытыы, тэннээһин, түм		29.10	

				ситиһиитэ, толкуйда тар өрүттэрэ.	үктээһин. бэйэ санаатын сайа этии.		30.10	
14.	ТСУ Семинар түмүктүүр уроок			Аба дойдун сэрритин кэмигэр саха лит. туһунан уопсай түмүк өйдөбүлү ингэри.	Ырытыы, тэннээһин, түм үктээһин. бэйэ санаатын сайа этии.	Живые голоса победи телейвидеоа льбом.	12.11 13.11	

15.	(1960 <u>Уустук кэм</u> <u>литературата</u> Кирири уруок	16ча ас		Сэри кэннинээби саха лит.тиэмэтэ байыыта,эйгэтэ кэнээнинэ.Личноска сүгүрүүү,репрессия содула.	История чахчыларын билии,сыаналааһын.		19.11	
16.	Семен Петрович Данилов – саха народнай поэтa. Ырыа буолбут хоһоонноро			Киһи аналын,дьон дьолун туһугар дьулууру үрдүктүк тутуу.	Норуот туһугар олоруу диэн ытык өйдөбүлү инэрии.		20.11	
17.	Семен Данилов лириката. Күннээби олох уйаҕас хартыыната, философия			Күннээби олох уйаҕас хартыыната,диринг философията.	Билэр-көрөр үөрүйэх,бодоруһуу.		26.11	

18.	Олох туһунан толкуйдатар санаалар. Семен Данилов дневнигиттэн «Чахчылар уонна санаалар»			Хоһоон лирическай геройа уонна автор.	Үтүө дьон олобун холобуругар уһуйуллау.	Ырыал ары истии.	27.11	
19.	А.И. Федоров – талааннаах сурыйааччы «Студент кэпсээнэ»			Ийэ таптaлын сөбүрүйбэт күүһэ.Кэпсээн ураты тутула.	КЭПСЭТИИ СИЭРИН ТУТУҤАР ҮӨРҮЙЭХ.		3.12	

20.	Айымнын суруллуутун уусуран уратыта «Студент кэпсээнэ»			Кэм алтынытын, уйулжа хамсаанынын автор тиэрдэр сатабыла.	Ырытар, тэнниир, санааны сайа этэр үөрүйэби сайыннары.		4.12	
21.	ТСУ Ийэ тапталын сӨ5ҮрҮйбэт кҮҮһэ Уйулжа хамсаанынын автор тиэрдэр сатабыла.			Айымнын психологизмыны ырыты.	Ийэбэ, аҕаба, бииргэ төрөөбүттэргэ истин сыһыан ытык өйдөбүлүн инэри		10.12	
	Леонид Андреевич Попов – саха народнай поэта, кэм ырыаһыта			Диринг иэйиини истин тылынан этэр сатабыл.	Ырыа-олох аргына өйдөбүлү инэри.		11.12	

22.	Л.А. Попов. Диринг иэйиитин истин тылынан этэр сатабыла.			Төрөөбүт хоту дойду уобараһа. Чочуллубут форма, чопчу, чуолкай ритм, афризм этиилэр-Л. Попов поэзиятын уус-уран бэлиэтэ.	Сыаналыыр, түмүктүүр дьобуру сайыннары.		17.12	
-----	--	--	--	--	---	--	-------	--

23.	Н. Якутскай – саха народнай суруйааччыта. «ТӨЛКӨ»			Суруйааччы олобун кэпсээнэ. Айымньы чаастарын ааттара история кэрдиис кэмин сырдатты.	Үлэ сыалын-соругун таба туруоруу.	«Төлкө» электроннай пособиета.	18.12	
Үөр эх 24.	«ТӨЛКӨ» Ийэ уобараһа			Ылдьаана уонна Огдооччуйа уобарастара.	Обону иитии уратыларын уонна ол туох түмүктэрдээх эбитин айымньыга олобуран сыаналыырга үөрэнии.		24.12	
25.	«ТӨЛКӨ»			Маайа уобараһа оччотообу кэм чулуу кинитин уобараһа.	Үтүө уонна мөкү өйдөбүллэри олоххо сыһыаран таба өйдүүргэ үөрэнии.		25.12	

26.	Роман сҮрҮн геройдарын дьылбата «ТӨЛКӨ»			Романга көрсөр сүрүн проблемалар.	Билиини сааһылааһын.	Төлкө үөрэх элек.по с.	14.01	
27.	Олоххо дьулуур, дьолго тардыһыы, таптал, санаа күүһэ «ТӨЛКӨ»			Дьылба, ыйаах, төлкөөйдөбүллэрин туһунан санаа полемиката.	Аахпыты-билбити олоххо сөпкө туһанар үөрүйэх.		15.01	
28.	Дьылба, төлкө, кӨНҮл туһунан олохсуйбут Үгэһи тутуһуу «ТӨЛКӨ»			Айымньы этэр ис хоһоонун, идеятын туһунан санаа атастаһыыта.	Тобулук өйү сайыннарар үөрүйэх.	Төлкө үөрэх элек.по с..	21.01	
29.	Суруйааччы сюжетын таһар сатабыла			Роман суруллубут ньымаларын ырытыы.	Ырытыы, холбоһун, хан ыылатан сааһылааһын.	Төлкө үөрэх элек.по с..	22.01	
30.	ТСУ ТҮмҮктҮҮр ӨйтӨн суруйуу Маайа уобараһа			Аахпыкка, ырыппыкка олобуран өйтөн суруйуу.	Санааны суругунан сиһилии этэр үөрүйэх.		28.01	

31.	Баал Хабырыыс – Г.Г.			Төрөөбүт дойду айгыр-силик	Түмүктээнин,сааһылаан		29.01	
-----	----------------------	--	--	----------------------------	-----------------------	--	-------	--

	Вешников – талааннаах лирик Салааны түмүктүүр уруок.			айылбатын сырдык ыраас иэйиилээх тойуксута.	ситимнээһин.			
32.	3. Саха билиниини литературата (1960 – 1985 сс) Кириин уруок Софрон Петрович Данилов – саха народнай суруйааччыта. «Сүрэх тэбэрин тухары»	20ч.		Ириэри сьллара.Уус-уран лит-ба личноска сүгүрүйүү содулланын туоратыы.Прозаба роман сүһүөбэр туруута.	Үлэ сыалын-соругун таба туруорунуу.		4.02	
33.	«Сүрэх тэбэрин тухары»			Оччотообу дьон олобунхамнаһын,сиэринмайгытын,өйүнсанаатын биир оскуола олобунан көрдөрүү.	Сыалы-соругу ситинэр ньымадары,усулуобуйаны таба тэринэр үөрүйэх.		5.02	

34.	«Киһи олоҕо хаппыт маска тэҥнээх» «Сүрэх тэбэрин тухары»			Роман сүрүн геройа Сергей Аласов.	Норуот тыынынан тыыннаныы диэн ытык өйдөбүлү ингэри.		11.02	
35.	«Сүрэх тэбэрин тухары»			Ыччат аҕа көлүөнэни кытта ситимэ.	Аҕа көлүөнэнэҕэ ытык табыллаах сыһыан.		18.02	
36.	«Айылҕаны ойуулааһын»			Киһи ис туругун, дууһатын арыйарга	Билиини сааһылааһын.		19.02	

	«Сүрэх тэбэрин тухары»			табыгастаах һыыманы-ис монологу, ымпыктаан хоһуйууну уо.д.а.сатаан туһаныы.				
37.	«Сүрэх тэбэрин тухары» Роман проблематика			Айымньы уустук тутула, тылын-өһүн уратытатуруорар проблемалара, ол суолтата.	Аабыы, ырытыы түмүгэр ылбыт билиини олоххо сыһыаран толкуйдааһын, туһаныы.		25.02	
38.	ТСУ Түмүктүүр уруок			Тус мөккүөн олох мөккүөнүн кытта хатыһыта.	Бодорунар сатабыл. Диспут култууратыгар уһуйуллау.		26.02	

39.	П.Н. Тобуруокап – саха народнай поэта, ырыаһыт поэт			Тылынан уус-уран айымньыттан силистээх хоһооннор,норуот этигэн тала-өһө,өйгө хатанар,сүрэххэ сөнөр уобарастар.	Төрөөбүт тыл этигэнигэр,кэрэтигэр умсугутуу,айар ,хоһуйар изйиини уһугуннарыы.		3.03 4.03	
40.	Тобуруокап поэзиятын жанр, тема, проблема, уус-уран форма, стиль Өттүнэн баайа,			Сырдык таптал лириката,эйэбэс элэкумор.	Төрөөбүт тыл этигэнигэр,кэрэтигэр умсугутуу,айар ,хоһуйар		10.03	

	эгэлгэтэ.				изйиини уһугуннарыы.			
41.	Н.А. Габышев – саха биллилээх кэпсээнньитэ. «Анфиса» ТСУ Аркадий ийэтигэр суруга			Суруйааччы күннээҕи олохтон киһи баай дууһатын,ис туругун арыйыыта.Характер ис-тас көстүүтүн,утарсыыты н туһаныы.	Киһини хайдах баарынан ылыныы,толерантнай буолууну сайыннарыы.		11.03	

42.	«Мичээр» Н.А. Габышев кэпсээнньит быһыытын уратыта			Автор сюжеты уратытык танар,ис туругу,уйулба хамсаанынын мындырдаан ойуулуур сатабыла.Диалог уонна полилог.	Киһини хайдах баарынан ылыныы,толерантнай буолууну сайыннарыы.		17.03	
43.	Д.П. Дыдаев – талааннаах поэт Дыдаев олох туһунан толкуйдатар хоһоонноро			Олох кырдыгыгын иннигэр сүгүрүйэр,охсуһар матыып санааны анабастык этэргэ дьулуһуу.	Кырдыгыгын анабастык этэргэ уһуйуу.		18.03	
44.	Далан – В.С. Яковлев – саха народнай суруйааччыта.			Сэһэн тиэмэтэ,проблематик	Тэннээһин,ырытыы,хан ыылатан		24.03	

	«Дьикти саас»			ата.	сааһылааһын,түмүктээһин			
45.	«Дьикти саас» Кеша Попов олох, таптал туһунан ӨйдӨбүлэ – санаата			Олох ,таптал туһунан өйдөбүл.	Айымньы кытта бэйэни тэннээн геройун көрөн түмүк оностуу.		25.03 7.03	

46.	«Дьикти саас» Суруйааччы герой майгытын арийар ньымата			Айымнын геройдарын уратылаһар, майгыннаһар өрүттэрэ.	Тэннээн, ырытыы, ханыылатан сааһылааһын, түмүктээн ин		8.04	
47.	«Дьикти саас» ТөрӨппҮттэр дьикти саастаах оҕолорун кытта сыһыаннара			Төрөппүт уонна оҕо сыһыаннара.	Айымнын кытта бэйэни тэннээн геройун көрөн түмүк оҕостуу.		14.04	
48.	Дьорҕоотоп дьылбатын сиһилээһин сюжет сайдарыгар суолтата			История чахчыларын сөптөөхтүк сыаналааһын.	История кэрдиис кэмнэригэр сөптөөх сыанабылы биэрэ үөрэни.		15.04	
49.	Түмүктүүр уруок ТСУ ӨйтӨн суруйуу			«Дьикти саастаахтар» тустарын ан мин толкуйум.	Тэннээн, ырытыы, ханыылатан сааһылааһын, түмүктээн ин		21.04	
50.	В.Н. Потапова – саха талааннаах поэтессата.			Хоһоон өрө көтөҕүллэр эбэтэр	Сирдээҕи дьол туһунан толкуйдуурга көбү		22.04	

	Бастакы тапталы, баҕа санааны, сирдээҕи дьолго сыһыаны хоһуйуу			санаа түһүлээх матыыптара.	үөскэтии.			
--	--	--	--	----------------------------	-----------	--	--	--

51.	ТСУ ТҮҺҮмэ5и тҮмҮктээҺин Семинар уруок			Олох чахчыларын кэлтэй сыаналаанын,баһылы ыр идеология ирдэбилинэн салайтарыы омсото,уус-уран лит. Охсуута.	Чахчыларга олобуран бэйэ санаатын саанылаан этэр үөрүйэх.		28.04 29.04	
52.	<u>4.Саха литературата саҺа кэм кирбиитигэр (1986 – 1990)</u> Кирири уруок Н.А. Лугинов – саха талааннаах суруйааччыта	13ч.		Уопсастыба сайдьытын бутуурдаах кэмин дьинг чахчытын көрдөрөргө дьулуһуу.Драмаҕа поэт уустук олоҕо,дьылҕата.	История кэрдийс кэмнэригэр сөптөөх сыанабылы биэрэ үөрэнии.	"Алампа электроннай үөрэх пособи ета.	5.05	
53.	Н.А. Лугинов «Алампа, Алампа...» Драмаҕа поэт уустук олоҕо			Айар үлэни аналын,дьолун,тапта л,кырдьык туһунан санаалар.	Саҥа билиини ыларга баар билиигэ тирэҕирэр үөрүйэх.	"Алампа электроннай үөрэх пособи ета.	6.05	

54.	«Алампа, Алампа...» Айар Үлэһит аналын, дьолун, таптал, кырдьык туһунан санаа			Алампа саха драматической театрын төрүттээччи.	Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыйаалы туһаныы.	"Алампа»электроннай үөрэх пособиета.	12.05	
55.	«Алампа, Алампа...» Тус бэйэ уонна уопсастыба олоҕо билиини уонна ааспыт кэм алтыһыта			Алампа тус олобун ыар түгэннэрэ.	Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыйаалы туһаныы	"Алампа»электроннай үөрэх пособиета.	13.05	
56.	«Алампа, Алампа...» Түмүк. Условность уонна дьини олох Ситэ этиллибэтэҕи тиэрдэр сатабыл			Драма олобу кытта сигээһэ. Драма ураты тутула.	Саҥа билиини ыларга баар билиигэ тирэҕирэр үөрүйэх	"Алампа»электроннай үөрэх пособиета.	17.05	

57.	И.М. Гоголев – талааннаах поэт, прозаик, драматург			Фантастической түгэни туһанан тулалыыр эйгэ, айылба, сирмайгы айгырыырыттан дууна аймалжанын тиэрдии. Символ	Кэпсиир, анаарар дьобуру сайыннарыы.		19.05	
-----	--	--	--	--	--------------------------------------	--	-------	--

				уобарастар.				
58.	Умсуура – О.Н. Корякина – эдэр талааннаах поэтесса. Автор төрөөбүт норуотун дьылбатын бүгүһүнү күнүн долгуйан хоһуйуута			Соһуччу, сонун, күүстээх уобарастаанына, иччилээх, илбистээх тылаһөһө.	Ырытар, сыаналыыр, түмүк онорор дьобуру сайыннарыы.		21.05	
59.	Сайа – Н.В. Михалева – эдэр, кэскиллээх поэтесса Таптал, дьолго тардыһыы күүһэ олох умсулбана			Иэйии эгэлгэтин, үлүскэн үөрүүнү, санныыар курус санааны тиэрдэр баай-талым этигэн тыла.	Кэпсэтэр кэмнэ бэйэ көрбүтүн, аахпытын, истибитин сиһилии туһанар дьобуру сайыннарыы.		23.05	
60.	Саха хоһоонньут кыргытара			Саха поэтессаларын айар үлэлэрин бииргэ тутан хатылаанын.	Ырытар, сыаналыыр, түмүк онорор дьобуру сайыннарыы.		25.05	

61.	СаҢа айымньылар			Саҥа бэчээттэммит айымньылары билиһиннэри.	Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыяалы туһаныы		26.05	
62.	СаҢа айымньылар			Библиотечнай уруок	Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыяалы туһаныы		26.05	
63.	Олохтоох автор А. С. Попова хоһоонноро			А.С.Попов айар үлэтин билиһиннэри.	Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыяалы туһаныы		27.05	
64.	Хатылаанын .			«Литература-мин олохпор»-аһаҥас уруок.	Түмүктүүр,сааһылаан ситимниир,санааны сайа этэр дьобуру сайыннарыы.	Оҕолор бырайыактарынын презентация онгорон көмүскүүллэр.	27.05	

65.	Түмүктүүр уруок.			«Литература-мин олохпор»-аһаҕас уруок.	Түмүктүүр,сааһылаан ситимниир,санааны сайа этэр дьобуру сайыннарыы.	Оһолор бырай ыактар ын презентация онгорон көмүск үүллэр.	30.05	
-----	------------------	--	--	--	---	---	-------	--